

Ξενοφώντος Ελληνικά Βιβλίο 2, κεφ. 1, 28-29

Η ναυμαχία και η ήττα των Αθηναίων

Ερμηνευτικά σχόλια

- ✓ « η Πάραλος (ναυς) »: η Πάραλος, η Σαλαμινία και η Δηλιάς ήταν τα τρία ιερά πλοία των Αθηναίων. Τα πλοία αυτά χρησιμοποιούνταν για διπλωματικές και άλλες επίσημες αποστολές.
- ✓ « τας δ' άλλας πάσας Λύσανδρος έλαβε » : Δηλώνεται η πανωλεθρία των Αθηναίων. Σώθηκαν μόνο εννέα πλοία. Αντίθετα ο Λύσανδρος δεν είχε καμία απώλεια ούτε σε πλοία ούτε σε στρατιώτες.
- ✓ « έλαβε τα μεγάλα ιστία των νεων του Λυσάνδρου » : Ο Λύσανδρος είχε αφαιρέσει τα μεγάλα ιστία από τα πλοία του για να είναι πιο ευέλικτα.
- ✓ « παρ' Ευαγόραν εις Κύπρον » : Βασιλιάς της Κύπρου (411-373 π.Χ.), σύμμαχος των Αθηναίων.

Λεξιλογικά σχόλια

- ✓ « έλαβε » < του ρήματος λαμβάνω, ομόρριζα : λαβή, παραλαβή, λήψη, λήμμα, εργολάβος...
- « έγνω » < του ρήματος γινώσκω, ομόρριζα: γνώμη, άγνοια, ανάγνωση, γνωστικός, άγνωστος, αυτογνωσία.....
- ✓ « γεγονόςτα » < του ρήματος γίνομαι, ομόρριζα : γίνομαι, γένεση, γενιά, γένος, απόγονος, εγγόνι, συγγενής.....

Γραμματικά σχόλια

- ✓ « πλειν » : Απαρέμφατο ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος πλέω .
Αρχικοί χρόνοι : πλέω, έπλεον, πλεύσομαι και πλευσομαι, έπλευσα, πέπλευκα, επεπλεύκειν.
- ✓ « έλαβε » : γ' ενικό πρόσωπο οριστικής φωνής αορίστου β' του ρήματος λαμβάνω.
Αρχικοί χρόνοι : λαμβάνω, ελάμβανον, λήψομαι, β' έλαβον, είληφα, ειλήφειν.
- ✓ « έφυγον » : γ' ενικό πρόσωπο οριστικής φωνής αορίστου β' του ρήματος φεύγω.
Αρχικοί χρόνοι : φεύγω, έφευγον, φεύξομαι και φευξομαι, β' έφυγον, πέφευγα, επεφεύγειν.
- ✓ « έγνω » : γ' ενικό πρόσωπο οριστικής φωνής αορίστου β' του ρήματος γινώσκω.
Αρχικοί χρόνοι : γινώσκω, εγίνωσκον, γνώσομαι, β' έγνω, έγνωκα, εγνώκειν.

Ασκήσεις

1. Πλειν, έφυγον : να γίνει χρονική αντικατάσταση
2. Τας ναυς, τα πράγματα, τους άνδρας : να κλιθούν τα ουσιαστικά.
3. Να βρεθούν και να χαρακτηριστούν οι μετοχές του αποσπάσματος.

4. Τα μεγάλα, πλείστας : να γραφούν τα παραθετικά των επιθέτων.

5. α) ιδών, παντελῶς, πλήρεις, κατασχών, μεγάλα: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

ιδών =

παντελῶς =

πλήρεις =

κατασχών =

μεγάλα =

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τους ρηματικούς τύπους βοηθεῖν και ἔλαβε (Α΄ στήλη): βοηθός, βοήθεια, λῆμμα, λημμάτιον, λῆψις ουσιαστικά με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β΄ στήλη). Μία κατηγορία περισσεύει.

Α΄ ΣΤΗΛΗ

1. βοηθός

2. λῆμμα

3. λῆψις

4. λημμάτιον

5. βοήθεια

Β΄ ΣΤΗΛΗ

α) ενέργεια ή κατάσταση

β) υποκοριστικό

γ) αποτέλεσμα ενέργειας

δ) ὄργανο ή μέσο

ε) πρόσωπο που ενεργεί

1: ε, 2: γ 3: α 4: β 5: α

ΘΕΜΑ 76ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α΄ στήλης με την ομόρριζή της στη Β΄ στήλη. Δύο λέξεις της Β΄ στήλης περισσεύουν.

Α΄ ΣΤΗΛΗ

1. ναῦς

2. ἐσήμανεν

3. ἔλαβε

4. ιδών

5. ἀνήχθησαν

Β΄ ΣΤΗΛΗ

α) εγκατάλειψη

β) είδος

γ) σημασία

δ) κατάληψη

ε) ναός

στ) αναγωγή

ζ) νηοπομπή

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι κατάληξη ομόρριζα ουσιαστικά

πλεῖν

-ις

ἐσήμανεν

-μα

συνέλεξεν

-ή

βοηθεῖν

-ός

ἀπαγγελοῦσα

-ία

ΜΙΣΑΗΛΙΔΗ Ν.